

AGENDA EN VERSLAG
BESTUURLIJK OVERLEG
MINISTER VAN DER HOEVEN
GEDEPUTEERDE MULDER PROVINCIE FRYSLAN

19 oktober 2006, 17.00 uur
Locatie: Ministerie van OCW

1. HET RAPPORT VAN DE ONDERWIJSINSPECTIE OVER DE KWALITEIT VAN HET VAK FRIES

In het rapport wordt de situatie van het vak Fries in het PO en VO beschreven. In vergelijking met het rapport van 2001 is er op enkele punten enige vooruitgang te melden, maar over het geheel genomen levert het rapport geen rooskleurig beeld op.

Op basis van deze gegevens hebben wij het beleid m.b.t. de Friese taal en cultuur geïntensiveerd:

- ➔ 50 tweetalige of Friestalige peuterspeelzalen en kinderdagverblijven;
- ➔ Nieuw onderwijsmateriaal voor het PO, waarbij vooral de differentiatie is uitgewerkt;
- ➔ Informatie en voorlichting naar leraren in het PO;
- ➔ Een succesvol experiment met Trijetalige Skoallen in het PO, waarvan de resultaten zeer bemoedigend zijn.
- ➔ Een nota Boppeslach waarin ruim € 10 miljoen in het PO wordt geïnvesteerd.

In het nu voorliggend Inspectierapport worden m.b.t. de overheid twee aandachtspunten geformuleerd.

- ➔ *Geef scholen duidelijkheid over hun rechten en plichten;*
- ➔ *Organiseer een adequaat toezicht door de Inspectie.*

- a. Deelt de minister ons voorstel om te komen tot meer duidelijkheid naar de Friese scholen m.b.t. hun rechten en plichten?
- b. Kan de minister zich vinden in ons voorstel m.b.t. de vormgeving van een adequaat toezicht op het terrein van Friese taal en taalbeleid in het Friese PO en VO?
- c. Is de minister het met ons eens dat de inspectierapporten m.b.t. het Fries in het onderwijs vragen om een ambitieus beleid zoals wij dat in de nota Boppeslach hebben uitgewerkt?
- d. Is de minister bereid om voor de realisatie van deze ambitie, bovenop de bestaande doeluitkeringen Fries, in de komende jaren extra financiële middelen beschikbaar te stellen?

VERSLAG:

De minister benadrukt dat we in Fryslân optimaal gebruik moeten gaan maken van de mogelijkheden die er nu liggen m.b.t. de Friese taal en cultuur.

Jan Oudeboon benadrukt dat er in het onderwijsveld behoefte is aan goede informatie over de mogelijkheden en de regelgeving rond de Friese taal. Er blijken nog steeds allerlei misverstanden te zijn. De Inspectie van het Onderwijs zal in december beginnen met de formulering van een waarderingskader Fries voor PO en VO (basisvorming). Dat zal dan aan de minister ter vaststelling worden voorgelegd.

De gedeputeerde biedt de minister de nota Boppeslach aan. De minister geeft aan dat zij dit initiatief omarmt.

De minister geeft aan dat er de afgelopen jaren op het terrein van de Friese taal in het onderwijs toch de nodige vooruitgang is geboekt.

→ De bevoegdheid voor ontheffing VO Fries ligt nu bij de Provincie.

→ De onderwijsinspectie gaat nu structureel toezien op het Fries.

→ De minister legt in de hoofdlijnen brief aan de Landelijke Steunorganisaties (Landelijke Pedagogische Centra, SLO, Cito) een duidelijke relatie met het taalbeleid van de Provincie Fryslân.

De minister is niet bereid, dat heeft ze vorig jaar ook al aangegeven, de doeluitkering Fries te verhogen.

Er wordt nog even gesproken over de consequenties van een waarderingskader Fries voor alle inspecteurs die in het Friese PO en VO werken. In dat kader brengt ged.

Mulder het terughalen van de Onderwijsinspectie naar Leeuwarden naar voren. De minister staat niet toe dat anderen zich gaan bemoeien met de bedrijfsvoering van haar Onderwijsinspectie. Mulder geeft aan wel te willen weten wat de kosten zijn voor het heropenen van een inspectiekantoor in Leeuwarden.

De minister heeft wel begrip voor de emotie die deze kwestie met zich meebrengt, maar vindt het verder geen zinvolle discussie.

2. COMPETENTIES FRIES IN DE WET BIO

In de wet BIO worden de beroepen in het onderwijs met de bijbehorende competenties nader omschreven. Het blijkt dat de Pabo's in Fryslân zelf kunnen bepalen wat de bekwaamheden m.b.t. de Friese taal (wij spreken liever van twee- of meertaligheid).

a. Waarom worden bepalingen op dit domein niet in de wet BIO opgenomen?

VERSLAG:

In de wet BIO worden geen vakspecifieke competenties geformuleerd. De competenties van leraren wordt in algemene termen beschreven. Daarbij is er wel de verplichting dat leraren hun competenties actueel houden, maar daar staat geen specifieke sanctie op. De Tweede Kamer heeft de angel uit deze discussie verwijderd. Deze algemene competenties zijn dus ook van toepassing op het Fries.

3. ONTHEFFINGEN FRIES IN HET VO

De minister heeft ruim een jaar geleden de procedure in gang gezet om een wetswijziging te realiseren waarin de ontheffingsbevoegdheid voor Fries in het VO (basisvorming) onder te brengen bij het College van Gedeputeerde Staten van Fryslân?

- a. Wat is de stand van zaken binnen dit dossier?

VERSLAG:

De procedure is inmiddels afgerond en de wijziging is inmiddels opgenomen in het Staatsblad (2006 no: 281)

4. FRIES ALS VAK EN/OF VOERTAAL IN DE BB EN KB VAN HET VMBO

Wij zijn in overleg met de directie VO en met Cevo over een nadere invulling van deze mogelijkheid. Het blijkt nu dat er nieuwe ontwikkelingen zijn, waarbij gedacht wordt aan een zogenaamd "tweede sectorvak" in het examenprogramma voor deze leerwegen.

- a. Wat is het beleidsvoornemen van de minister op dit vlak?
- b. Wat is de stand van zaken in het overleg tussen OCW, Provincie en Cevo m.b.t. de uitwerking van de nieuwe examenprogramma's?

VERSLAG:

Deskundigen vanuit de Provincie Fryslân zullen meewerken aan het opstellen van globale examenprogramma's voor alle leerwegen in het VMBO.

In het kader van wet en regelgeving zijn er twee processen in gang gezet.

- a. De mogelijkheid voor leerlingen om binnen het vmbo een extra examenvak te kiezen. Dit voorstel wordt, nadat de ministerraad akkoord is, aan de Raad van State aangeboden.
- b. De minister heeft een advies van de "Adviesgroep VMBO" naar de Kamer gestuurd. Daarin pleit de Adviesgroep een beperking van de keuze van keuzevakken tot 1 vak, dat voor doorstroming naar het mbo gewenst is. De leerling krijgt dan de ruimte om binnen zijn sector een tweede vak te kiezen. Dat zou mogelijkheden kunnen bieden voor het vak Fries.

5. ACCREDITATIE EERSTE GRAADS LERARENOPLEIDING FRIES

De eerste graads opleiding Fries is geaccrediteerd tot 31 december 2008.

Er staan momenteel geen studenten ingeschreven. Het is haast onmogelijk om een studierichting die geen studenten heeft voor een volgende periode van 6 jaar te accrediteren. Dit zou betekenen dat de opleiding Fries eerste graads zal verdwijnen. Wij achten dit, gezien de intensivering van het taalbeleid op het terrein van Fries in het onderwijs, een zeer ongelukkige ontwikkeling. Wij vragen ons tevens af of deze ontwikkeling niet in strijd is met de bepalingen van het Europees Handvest.

- a. Is de minister bereid om voor de eerste lerarenopleiding Fries een andere regeling voor te stellen, zodat er voldaan wordt aan doelstelling 2.8.1 van de Bestuursafpraak Friese taal en cultuur?

VERSLAG:

De minister stelt dat het inderdaad moeilijk wordt te accrediteren als er geen studenten zijn. Zij adviseert de gedeputeerde om de NHL te laten samenwerken met de ULO van de RUG. Op deze wijze kan de licentie wellicht behouden blijven.

6. DOORGEVEN VAN REGIONALE OMROEP (OMROP FRYSLÂN) IN HET BASISPAKKET VAN DIGITALE TV DOOR DE KABELBEDRIJVEN IN FRYSLÂN.

In de provincie Fryslân biedt geen enkel kabelbedrijf (UPC, Essent, Kabel Noord en de KPN) Omrop Fryslân aan in het basispakket van digitale tv.

Wij hebben u per brief (00657285) laten weten dat dit onzes inziens in strijd is met de mediawet.

- a. Wat gaat de minister doen om ervoor te zorgen dat de regionale (en lokale) omroepen in het basispakket van de kabelbedrijven wordt opgenomen.

VERSLAG:

De minister heeft inmiddels overleg gevoerd over de juridische aspecten van de mediawet m.b.t. het doorgeven van digitale tv. Zij meldt dat de kabelbedrijven (UPC, Essent, Kabel Noord) eind november Omrop Fryslân in het (goedkoopste) basispakket zullen opnemen. Met KPN is er ook overleg geweest. In de nacht van 11 op 12 december vindt de overgang plaats van analoge naar digitale uitzending via de ether. KPN (digitenne) heeft aangegeven dat eind december Omrop Fryslân ook hier in het basispakket zal zitten. Ze vraagt de gedeputeerde of hij onmiddellijk melding wil maken van het niet nakomen van deze afspraken.

De minister wijst de gedeputeerde er nog op dat de regionale omroepen met subsidie van provincies en rijk ook via de satelliet kunnen gaan uitzenden. (Ik heb van Klaas Arie begrepen dat Omrop Fryslân op dit terrein ook al actief is).

7. GEWICHTENREGELING

Uit de tekst van de begroting kunnen we opmaken dat de gewichtenregeling wordt aangepast, maar hoe dat precies vorm krijgt wordt niet geheel duidelijk.

- a. Welke concrete stappen worden er gezet om te komen tot de aanpassing van de gewichtenregeling?

VERSLAG:

Theo Willemsen geeft aan dat er tegenstrijdige berichten zijn over de effecten van de eerste wijziging van de gewichtenregeling. Deze wijziging geldt nu nog alleen voor de groepen 1 en 2. Er zijn berichten dat scholen er op achteruitgaan en berichten van scholen die meer middelen krijgen. De minister en de inspecteur bevestigen deze signalen.

De minister geeft aan dat het effect wellicht voor een deel verklaard kan worden dat jongere ouders tevens beter opgeleid zijn. Theo Willemsen citeert een uitspraak van een ambtenaar van OCW die stelt dat de opgave van de opleiding van ouders nu strenger wordt gecontroleerd.

De minister wil eerst een duidelijk beeld hebben van de eerste effecten. Zij stelt dat het natuurlijk de bedoeling is om de nagestreefde effecten (meer middelen naar autochtone achterstandsleerlingen) ook daadwerkelijk wordt gerealiseerd. Ze nodigt de Provincie uit om eventueel met een goed overzicht van de effecten te komen. Het ministerie houdt uiteraard ook de vinger aan de pols.

Op de vraag of de minister voornemens is de motie Slob uit te voeren (een tweede verlaging van de drempel in de regeling naar mogelijk 3%) antwoordt de minister dat zij voornemens is dat te doen, maar op dit moment nog niet.

De minister wil eerst weten wat de financiële effecten zijn van de eerste verlaging. Als dat duidelijk is en er is binnen het gereserveerde budget nog ruimte, dan zal zij een verdere verlaging gaan doorvoeren.